

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій**

Курсова робота з методики навчання англійської мови на тему:
**«Вправи для формування англомовної лексичної компетентності для
учнів середньої школи»**

студентки групи СОа 14-19
педагогічного факультету романо-
германської та української філології
освітньо-професійної програми
Іноземні мови та літератури, методика
навчання іноземних мов і зарубіжної
літератури (англійська і друга
західноєвропейська мова)
за спеціальністю 014.02 Мова і література
(англійська)

Кириченко Анастасії Ярославівни

Члени комісії:

_____ Кузьменко Ю.В.
(підпис)

_____ Борецька Г.Е.
(підпис)

_____ Устименко О.М.
(підпис)

Науковий керівник:

канд. пед. наук, старший викладач

Кузьменко Юлія Вікторівна

Національна

шкала _____

Кількість балів

_____

Оцінка ЄКТС

Список використаних скорочень

Г говоріння

ІМ іноземна мова

КПр компетентність у перекладі

ЛК лексична компетентність

НМК навчально-методичний комплекс

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.....	6
1.1. Загальна характеристика іншомовної лексичної компетентності.....	6
1.2. Вимоги до рівня сформованості лексичної компетентності учнів основної школи.	7
Висновки до розділу 1.....	11
РОЗДІЛ II. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.	12
2.1 Аналіз навчально-методичного комплексу «Англійська мова 5 клас».	12
2.2. Комплекс вправ на формування англomовної лексичної компетентності в учнів 5 класу.	17
Висновки до розділу 2.....	20
ВИСНОВКИ.	21
РЕЗЮМЕ.....	22
SUMMARY.....	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.	25
ДОДАТКИ.....	27

ВСТУП

Актуальність теми. Україна початку XXI століття перебуває на етапі трансформації суспільного розвитку й радикальних перетворень у сфері освіти. Збільшення обсягу знань, якими має оволодіти учень за роки навчання у навчальному закладі, підвищення вимог до рівня іншомовної підготовленості зумовлюють соціальну потребу глибокого дослідження системи освіти, розкриття її закономірностей і особливостей та врахування їх у навчально-виховному процесі школи.

Українська педагогічна наука сформувала власні традиції в організації процесу навчання іноземної мови для загальноосвітньої школи. Водночас слід зазначити, що певна зміна пріоритетів у стратегічних напрямках розвитку іншомовної освіти у європейській та світовій спільнотах, реформування українського суспільства значною мірою вплинули на характер і зміст навчання іноземної мови.

За умови трансформації українського суспільства і формування нової парадигми освіти – особистісно-орієнтованого навчання основ наук підвищується роль іноземної мови як джерела знань про країну та світ і її статус як навчального предмета, головну мету якого визначає здатність учнів до міжкультурного спілкування, сформованість у них комунікативної компетентності та її важливого складника – соціокультурної лексичної компетентності, достатніх для здійснення міжкультурного спілкування засобами іноземної мови.

Об'єктом дослідження є процес формування іншомовної лексичної компетентності учнів основної школи.

Предмет дослідження: методика формування англomовної лексичної компетентності учнів 5 класу.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, практичній розробці та перевірці ефективності запропонованої методики формування англomовної лексичної компетентності учнів 5 класу.

Завдання дослідження:

1. Теоретично обґрунтувати методики формування англомовної лексичної компетентності.
2. Проаналізувати існуючі теоретичні підходи та дослідження з даної теми.
3. Обґрунтувати вибір методики формування лексичної компетентності.
4. Розробити методику для формування лексичної компетентності учнів 5 класу.

Наукова новизна теми полягає в новітніх методах та підходах до формування лексичної компетентності учнів 5 класу.

Теоретична значимість теми полягає у тому, що вона дозволяє поглиблено досліджувати процес формування лексичної компетентності учнів початкового етапу навчання англійської. Це важливо, тому що лексична компетентність є невід'ємною частиною мовної компетентності та впливає на здатність учнів розуміти та використовувати англійську мову в різних ситуаціях.

Практична значимість теми у тому, що дозволяє визначити оптимальний підхід до формування лексичної компетентності учнів 5 класу. Це важливо, тому що учні початкового етапу навчання англійської мови мають специфічні потреби та потребують особливого підходу до навчання.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Загальна кількість сторінок: 25 (без урахування додатків); кількість використаних джерел: 18.

Матеріалом дослідження є НМК «Англійська мова для 5 класу».

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

1.1. Загальна характеристика іноземної лексичної компетентності

Іноземна ЛК – це вміння використовувати правильні слова іноземною мовою в різних контекстах і ситуаціях. Ця компетентність включає в себе знання іноземних слів і виразів, їх значення та вживання, а також уміння обирати правильні слова відповідно до цілей комунікації [12, 59].

Іноземна ЛК є одним із ключових аспектів мовної компетентності, яка включає в себе також граматичну, фонетичну, прагматичну та соціолінгвістичну компетентність. Вона є необхідною для ефективного спілкування іноземною мовою, зокрема для професійної діяльності, подорожей, навчання та культурного обміну.

Формування іноземної лексичної компетентності вимагає систематичного вивчення мови, розширення словникового запасу, вивчення різних стилів і жанрів мовлення, а також багато практики у використанні мови в реальних комунікативних ситуаціях. Вона може бути розвинена через читання, прослуховування, спілкування з носіями мови, а також використання різноманітних онлайн-ресурсів та додатків для вивчення мови.

Вона включає в себе такі аспекти:

- Знання іноземних слів і виразів: це включає в себе знання значень слів і виразів іноземною мовою, а також розуміння їх вживання в різних контекстах.
- Розширений словниковий запас.
- Уміння обирати правильні слова відповідно до цілей комунікації: це включає в себе вміння обирати слова залежно від теми спілкування, контексту та рівня мови співрозмовника.

Перший етап – вивчення базових слів і виразів іноземною мовою. Це можуть бути слова, які використовуються в повсякденному житті або в професійній галузі, в якій людина працює або навчається. У цьому випадку, часто використовуються підручники, словники та інші навчальні матеріали для вивчення базової лексики [5,70].

Другий етап – практика використання мови в реальних ситуаціях. Це може включати в себе спілкування з носіями мови, читання книжок іноземною мовою, перегляд фільмів і телепередач, а також подорожі в країни, де говорять цією мовою. Що більше практики, то краще розвивається ЛК.

Третій етап – вивчення складних слів і виразів іноземною мовою. Це можуть бути складні технічні терміни, вирази з фразовими дієсловами, ідіоми та інші складні лексичні одиниці. Для цього використовуються спеціалізовані підручники та словники.

Четвертий етап – додаткове вивчення культурних та історичних аспектів, які можуть вплинути на вживання деяких слів і виразів. Наприклад, у різних культурах можуть використовуватися різні ідіоми та фрази, а також можуть бути різні традиції та звичаї, пов'язані з уживанням деяких слів.

Загалом, формування іншомовної лексичної компетентності вимагає систематичного вивчення мови та багато практики в її використанні. Важливо також зважати на культурні та історичні аспекти, пов'язані з уживанням слів та виразів.

1.2. Вимоги до рівня сформованості лексичної компетентності учнів основної школи.

Кінець ХХ століття ознаменувався такою визначною подією, як об'єднання європейських країн у єдиний Європейський Союз, що призвело до зростання інтересу всього континенту до вивчення іноземної мови як засобу комунікації та взаємодії. З цим пов'язана необхідність виховувати у сучасних учнів почуття відкритості, толерантності, інтересу й поваги до

культури інших народів, що надає вивченню іноземної мови важливого значення. А це, в свою чергу, висуває завдання вдосконалення технологій навчання, пошуку нових оптимальних методик, які дозволили б активізувати діяльність учнів на уроках іноземної мови.

Програма вивчення англійської мови для основної школи в Україні формувалася на основі сучасних теорій і практик навчання іноземних мов. Цю програму розроблено на основі загальноєвропейських мовних стандартів, які описують рівні мовної компетентності та вмінь, необхідних для ефективного спілкування англійською мовою [13].

Розроблення програми велося за участю експертів у галузі навчання іноземних мов, вчителів-практиків та інших фахівців. Вона також враховує думку учнів та їхніх батьків, а також вимоги сучасного життя, пов'язані з міжнародним спілкуванням і розвитком технологій.

Програма вивчення англійської мови для основної школи в Україні ґрунтується на сучасних методиках, які сприяють формуванню учнів комунікативної мовної компетентності. У ній широко використовується інтерактивний підхід.

В Україні для основної школи існує низка програм і підручників для вивчення англійської мови, у яких використовується сучасний підхід до навчання мови.

Один із таких підручників – це «English Plus» від видавництва Oxford University Press. Цей підручник призначений для учнів середніх класів і містить інтерактивні завдання та ігри, які допомагають розвивати мовну компетентність.

У програмі вивчення англійської мови в Україні для основної школи важливе місце посідають також додаткові матеріали та ресурси, як-от аудіо- та відеоматеріали, ігри, додатки та онлайн-ресурси.

Загалом, у програмі вивчення англійської мови в Україні для основної школи використовується комунікативно-орієнтований підхід, який націлений

на розвиток практичних навичок спілкування англійською мовою. Цей підхід передбачає використання мови в реальних комунікативних ситуаціях, а не лише з навчальною метою, що допомагає учням краще розуміти та використовувати мову в реальному житті.

Одним з основних принципів програми вивчення англійської мови в Україні для основної школи є поступове збільшення складності завдань і матеріалів з урахуванням вікових і мовних особливостей учнів.

Можна згадати кілька імен, які пов'язуються з розробкою методик і програм навчання англійської мови в Україні. До них належать, наприклад, Наталя Івахненко – докторка філологічних наук, Оксана Коротун – докторка філологічних наук, Олена Ярмола – кандидатка філологічних наук, Ольга Полякова – докторка філологічних наук.

Крім того, розробка програм і методик з навчання англійської мови в Україні проводиться в рамках державних і міжнародних проєктів і програм, таких як «Модернізація вищої освіти в Україні», «Компоненти національної освіти» тощо.

Згідно зі стандартами освіти в Україні, програма формування лексичної компетентності на уроках англійської мови для середньої школи має відповідати таким вимогам:

- Навчальний матеріал має бути структурований відповідно до віку та рівня мовної підготовки учнів.
- Програма має включати в себе всі аспекти мови: граматику, лексику, вимову, читання, письмо, аудіювання та Г.
- Навчальні завдання мають бути різноманітними та максимально наближеними до реального життя.
- Програма має передбачати систематичну роботу над лексичною компетентністю.

- Програма має передбачати використання різних методик навчання лексики, включно з візуальними та іншими інтерактивними методами.
- Програма має враховувати міжкультурні аспекти навчання англійської мови, тобто знайомити учнів з культурою країн, які розмовляють англійською мовою, і навчати їх використовувати вивчену лексику відповідно до цих культурних особливостей.
- Програма має відповідати сучасним вимогам і стандартам освіти та регулярно оновлюватися відповідно до змін в освітньому середовищі та мовних тенденціях.

Висновки до розділу 1

Іншомовна ЛК – це здатність людини чітко оформлювати свої думки, висловлювати їх та розуміти мовлення інших, яка формується на теоретичних відомостях про систему певної мови (граматика, фонетика, орфографія, пунктуація) та лексичній обізнаності.

Є певний ряд вимог, реалізація та дотримання яких необхідні в ході формування лексичної компетентності в учнів основної школи. Вправи повинні різноманітними, підібраними відповідно до віку учнів, комплексними тощо.

РОЗДІЛ II. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

2.1 Аналіз навчально-методичного комплексу «Англійська мова 5 клас»

Підручник Англійська мова для 5-го класу

Автор Алла Несвіт. Рік створення 2018. Рівень мови: А2-В1 (розрахований на 5 рік навчання, середній рівень).

На уроках **англійської мови** більша частина уваги приділена практичним аспектам: роботі над значенням та вивченням нових слів і кількісному збільшенні словникового запасу учнів, ознайомлення з різними граматичними формами, умінню аналізувати, оцінювати власний рівень володіння мови та удосконалювати його.

Для вчителів та учнів середньої школи.

На перших сторінках учні можуть ознайомитися з привітальним листом та завантажити собі два тематичні довідники за QR-кодом. Це додатковий матеріал для полегшення вивчення нової лексики.

Теми, що вивчаються в підручнику для 5 класу:

Моя родина та друзі («My family and friends»).

Одяг, який ми носимо («The clothes we wear»).

Їжа («Food»).

Давайте відпочинемо! («Let's have a rest!»).

Природа та погода («Nature and weather»).

Навколо Великобританії та України («Around Great Britain and Ukraine»).

Місце, де я живу («The place Where I live»).

Свята та традиції («Holidays and Traditions»).

Шкільне життя («School life»).

Словник («Vocabulary»).

Рисунок 4:

Назви розділів в НМК

CONTENTS

Любі п'ятикласники	3
Unit 1. My Family and Friends	4
Unit 2. The Clothes We Wear	28
Unit 3. Food	52
Unit 4. Let's Have a Rest!	74
Unit 5. Nature and Weather	98
Unit 6. Around Great Britain and Ukraine	122
Unit 7. The Place Where I Live	140
Unit 8. Holidays and Traditions	166
Unit 9. School Life	184
Vocabulary	206

На початку кожного розділу можна знайти яскраві малюнки та перелік нової тематичної лексики. Це дає змогу дітям одразу ознайомитися за новими словами, трохи з ними попрацювати та далі використовувати їх для розмов. Яскраві малюнки допомагають дітям бути зацікавленими та не сидіти за нудним матеріалом. Після кожної або декількох тем іде тематична робота з рядом завдань.

Рисунок 5:

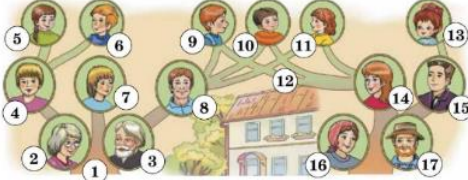
Unit 1.
My Family and Friends

Lesson 1

1. Listen and repeat the words in the box. Match them to the pictures (1–17).
Number 1 is a family tree.

• a family tree • parents • grandparents • a father / dad / a husband • a mother / mum / a wife • a sister • a brother • a grandma / granny • a grandpa / granddad • an aunt • an uncle • a grandson • a granddaughter • a son • a daughter • cousins •

Текстова основа підручника у вивченні основ мовної теорії, вивченні нової лексики, посилює увагу до формування в учнів компетентісно орієнтованих умінь: слухати і розуміти; сприймати інформацію; сортувати її; виділяти головне й утримувати його в пам'яті, орієнтуючись на логіко смислові частини під час його відтворення або виконання мовно-мовленнєвих завдань.

Матеріал поданий у вигляді цікавих діалогів та яскравих таблиць.

Відповідно до кожної нової мовної теми учитель може запропонувати учням цілий комплекс завдань, метою яких є вивчення нового слова, його використання та доцільне поєднання з іншими словами, ознайомитись з новою граматиною, структурі мови та її особливостях.

Тому методичний склад НМК, формулювання навчальних завдань на основі матеріалу спрямовані найперше на юного школяра. Крім цього, чітко розмежовано всі теоретичні відомості, які учні при початку вивченні нової мови повинні глибоко засвоїти, і ті, котрі подаються лише з пропедевтичною ціллю. Саме для цього на сторінках підручника надруковано для учнів і вчителів різні словесні орієнтири: «Напиши у зошиті», «Пам'ятай!», «Прочитай», «Доповніть діалог», «Попрацюйте разом».

Структура і зміст підручника організовані так, щоб навчальний процес не залишав учнів байдужими до вправ та дискусій, щоб кожен не втомлювався

та не лякався нової мови та почувався жваво під час письмових та усних вправ. Це може допомогти бути йому активним коментатором та учасником усіх діалогів. Учням запропоновано такі види і форми діяльності, з якими їм доведеться зіткнутися в дорослому житті, у процесі подорожі або переїзду, праці з іноземними людьми.

Розглянемо лексичне наповнення до кожної лекції. Як було зазначено, усього тем в НМК 9 та додатковий словник. Словник узагальнює усю лексику та не несе нового матеріалу, його слід відкривати паралельно з темою урока. Лексика до поданого НМК буде зображена у вигляді таблиць та мати транскрипцію та переклад.

Отож, перша тема: моя родина і друзі («My family and friends») (Таблиця 1).

Перша тема зосереджена на родинних стосунках та на поліпшенню учнів в сфері слів про оточення. Вони зможуть вести бесіди про їх батьків, працю та друзів.

Друга тема: Одяг, який ми носимо (The Clothes We Wear) (Таблиця 2).

Тема базується на підвищенні рівня словникової грамотності учнів в темі одягу та моди. Вони навчаться правильно описувати одяг, підбирати його по сезонах та вести бесіди на тему актуальності та практичності тієї чи іншої речі.

Тема 3: Їжа («Food») (Таблиця 3).

Тема описує основні та найпопулярніші продукти та страви. Учням надається лексика по термінам та процесам приготування їжі та її споживанні.

Тема 4: Одпочиньмо! («Let's Have a Rest») (таблиця 4).

Тема відкриває нові словникові можливості на тему активного відпочинку, місць для пікніка та навіть активностей для учнів. Кожен з них

зможє подискутувати на тему улюбленого місця та розваг під час свят чи канікул.

Тема 5: Природа та погода («Nature and Weather») (таблиця 5).

Тема зображує яскраву варіативність слів та ситуацій, які стосуються погода та природних явищ. Діти зможуть продемонструвати свої пізнання про навколишнє середовище та їх любов до живих створінь та рослин.

Тема 6: Навколо Великої Британії та України («Around Great Britain and Ukraine») (таблиця 6).

Тема знайомить нас з культурою двох стран, з традиціями та різними цікавими фактами. Діти зможуть пізнати як деталі про свою країну так і про країну, мову якої вони вивчають. Їх дискусії будуть дотикатися нових пізнань та обговорень етнічної частини мови.

Тема 7: Місце де я живу («The Place Where I Live») (таблиця 7).

Кожен присутній зможє продемонструвати свої навички в описі житла та навколишнього міста. Діти ознайомляться з лексикою про інтер'єр, оселю та різні місця в рідному місті. Лекція буде цікава та має широкий вплив на зріст словниковго запасу учнів.

Тема 8: Свята та традиції («Holidays and Traditions.») (таблиця 8).

НМК дає передостатню тему, де докладно описує свята та традиції. Матеріал легкий до сприйняття та цікавий до вивчення. Діти зможуть описати улюблене свято та традиції в родині. Кожен буде зацікавлений в обговоренні теми, яку діти обожнюють: подарунки, прикраси та звичаї.

Тема 9: Шкільне життя («School Life») (таблиця 9).

Завершуюча тема НМК, яка дасть дітям змогу обговорити ситуацію, в якій вони перебувають. НМК надає змогу вільно висловитися та навіть пожалітися, а з інформацією з попередніх лекцій навіть скласти вже повноцінну розповідь про їх пригоди в школі та після неї. Тема підбиває підсумки та завершує 5 рік навчання за даним НМК.

Отож, ми завершили детальний розбір та аналіз НМК з англійської мови. Він насичений лексикою та вправами, але на нашу думку, цих вправ може бути недостатньо для тематичного або підсумкового контролю. В наступному пункті ми пропонуємо два види тестування для поліпшення якості оцінювання.

2.2 Комплекс вправ на формування англомовної лексичної компетентності в учнів 5 класу

Комплекс вправ – це система вправ, які розроблені для досягнення певної мети в навчанні або тренуванні. Він складається з декількох вправ, які виконуються послідовно або паралельно, і може містити вправи на різні аспекти навчання, такі як граматики, лексика, вимова, аудіювання, читання, письмо та Г [3].

Комплекс вправ може використовуватися як на уроці, так і в домашніх умовах для підвищення рівня мовної підготовки учнів або для тренування різних навичок дорослих студентів.

Ключовий аспект комплексу вправ – це його цілісність. Він має бути розроблений таким чином, щоб вправи були пов'язані одна з одною, а кожна з них виконувала певну функцію в навчанні. Крім того, комплекс вправ має бути адаптований до рівня мовної підготовки учнів і бути захопливим та цікавим для них [6].

Комплекс вправ, розроблений в даній роботі може бути використаний для підсумування вивчення лексики з усіх 9 тем з НМК та слугувати контролем рівня обізнаності для учнів 5 класу, які навчаються за програмою даного НМК.

Основними типами завдань на цьому рівні є, наприклад:

1. Learn the words and expressions given in the suggested list of useful words and expressions. Recall the situations from the text in which they are used.
2. Find in the text sentences which mean the same as the sentences below.
3. Complete the table to make word families. Use the dictionary to help you.

In case there is no corresponding derivative put a NO sign.

4. Look at the sentences below. Choose the missing verb from the list on the right and put it into the correct form.

5. Check you know the meaning of these words and phrases. Match the words on the left with the meanings on the right.

Значна увага приділяється традиційно проблемним аспектам англійської лексики: фразовим дієсловам, вживанню прикметників, сталим виразам тощо. На закріплення цих мовних явищ спрямовані, наприклад, такі типи завдань:

1. Replace the underlined words with the correct forms of the phrasal verb.

2. Fill in the gaps in the sentences below with a suitable preposition.

3. Look at the collocations. Can you match each verb on the left with a word or phrase on the right?

4. Look at these sentences, Pick out the missing phrasal verbs from the list on the right. Make sure you use the proper form of the verb.

Другий рівень лексичних вправ і завдань спрямований на розкриття полісемії лексичних одиниць, у тому числі специфіки їхнього контекстуального, переносного та фразеологічного функціонування. Учням пропонується пояснити значення слів та словосполучень у реченнях з тексту, прокоментувати контекстуальне вживання слова, обрати синоніми, знайти семантичні відповідності.

1. Here are some sentences from the text. What do you think the words in bold type mean?

2. Out of three options given below for each sentence choose the one which is closest in meaning to the word or phrase in bold type.

3. What do the words refer to? Comment on their usage.

Мета завдань третього рівня – вчити читачів бачити стильову та художньо-експресивну різноманітність англійської лексики і на цій основі формувати власні уміння адекватного використання лексичних одиниць. Пропонується зазначити стильову сферу вживання лексичної одиниці (книжна, нейтральна, розмовна, застаріла лексика), прокоментувати

експресивний ефект вживання письменником певних слів та виразів, роль емоційно-оціночних прикметників та прислівників, розкрити авторську імплікацію, засоби створення гумору, іронії тощо.

1. Mark the stylistic colouring of these words from the text in the table by putting a tick in the necessary box. Use a dictionary to help you.

2. Find the following words and phrases in the text. In this context do they denote the author's approval, disapproval or neither? Comment on the emotional effect of their usage.

3. The author uses many formal and literary words in the text. Match the formal words on the left with their synonyms which are less formal or neutral on the right.

4. The following adjectives are used in the text to make things sound more emphatic, impressive, humorous or attractive. Find the exact meanings of the words and explain their usage in the text.

Лексичні вправи спрямовані також на вирішення конкретних мовних завдань, розвиток лексичного запасу учнів з акцентом на адекватність його вживання, але при цьому вищеназвані цілі досягаються на основі розкриття лексичного потенціалу тексту. Принцип вживання лексичних одиниць у різних контекстуальних оточеннях сприяє тому, щоб якомога повніше розкрити функціональний потенціал лексики, з якою ознайомився читач у процесі читання, в сучасній мові. Учні бачать, як ця лексика функціонує за межами художнього твору, що сприяє її більш глибокому і активному засвоєнню.

Отож, проаналізувавши головні види завдань при складанні комплексу вправ на лексичну компетентність та дослідивши основні функції цих завдань було складено комплекс вправ, на розуміння прочитаної лексики та вміння опрацьовувати її. Цей матеріал побудований на лексиці за 9 розділів НМК. Комплекс вправ знаходиться в **ДОДАТКАХ** цієї роботи.

Висновки до розділу 2

В 2 розділі було проведено детальний аналіз навчально-методичного комплексу «Англійська мова 5 клас», що складається з 9 тем. Підсумувавши, було зроблено висновок, що підручник насичений вокабулярними одиницями та вправами, але вправ має бути більше для тематичного або підсумкового контролю.

ВИСНОВКИ

Виходячи з поданих пунктів, можна зробити такі загальні висновки про лексичну компетентність в англійській мові учнів основної школи:

ЛК включає у собі як знання окремих слів, а й уміння використовувати в контексті.

У 1 розділі було розглянуто теоретичні передумови формування лексичної компетентності учнів основної школи. Вимоги до рівня сформованості лексичної компетентності в учнів основної школи мають бути відповідними віку та рівню освіти. Важливо, щоб учні мали не лише КПр, а й мали вміння використовувати слова у розмовній мові, розуміти значення слів у контексті, а також вміти описувати свої думки англійською мовою.

Етапи формування лексичної компетентності включають початковий етап, у якому учні знайомляться з основними словами і висловлюваннями, потім слідує етап активного використання та закріплення лексики, у якому учні починають використовувати слова і висловлювання у мові й розуміти в контексті, але в останньому етапі учні повинні навчитися самостійно розширювати свій словниковий запас та використовувати його у різних ситуаціях.

У розділі 2 досліджено, що навчально-методичний комплекс «Англійська мова 5 клас» має надавати достатню кількість матеріалу для формування лексичної компетентності учнів. Важливо, щоб матеріал був структурований та організований таким чином, щоб учні могли поступово збільшувати свій словниковий запас та вчитися використовувати слова у різних контекстах.

Комплекс вправ для формування англомовної лексичної компетентності в учнів 5 класу повинен включати завдання, які допоможуть учням запам'ятовувати нові слова. Крім того, вправи повинні бути цікавими та мотивуючими для учнів. Важливо, щоб вправи також містили різні типи завдань, такі як складання речень, читання, переклад текстів, обговорення тем англійською мовою та інші.

РЕЗЮМЕ

Курсова робота присвячена теоретичному обґрунтуванню, практичній розробці та перевірці ефективності запропонованої методики формування англомовної лексичної компетентності учнів 5 класу. У роботі досліджено методику формування англомовної лексичної компетентності учнів основної школи. Також було розроблено комплекс вправ для успішного та результативного формування лексичної компетентності. Дана робота може бути корисною для викладачів англійської мови, які прагнуть покращити свою методику викладання та урізноманітнити уроки.

Курсова робота складається зі вступу, 2 розділів. У списку літератури нараховується 18 джерел, у тому числі – 4 англійською мовою, 3 – іспанською.

Ключові слова: лексична компетентність, навчально-методичний комплекс, іноземна мова.

SUMMARY

The course work is devoted to the theoretical justification, practical development and verification of the effectiveness of the proposed method of forming English lexical competence of 5th grade students. The method of formation of English lexical competence of elementary school students is investigated in the work. A set of exercises was also developed for the successful and effective formation of lexical competence. This work can be useful for English language teachers who want to improve their teaching methods and diversify their lessons.

The coursework consists of an introduction, 2 sections. The bibliography includes 18 sources, including 4 in English, 3 in Spanish.

Key words: lexical competence, educational and methodological complex, foreign language.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гордєєва, А. Й., and С. Й. Кулик. «Формування англомовної лексичної компетентності молодших школярів з використанням карт пам'яті.» Науково-методичний журнал «Іноземні мови» 2 (2013): 13-18.
2. Діденко Н. М. «ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.» The 14 the International scientific and practical conference «Science, innovations and education: problems and prospects» (August 25-27, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. 487 p.. 2022.
3. Іщук А. «ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ «ЛЕКСИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ»». Рекомендовано до друку Вченою радою філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 7 від 29 березня 2023 року).
4. Канюк О. «Розвиток іншомовної лексичної компетентності у студентів немовних спеціальностей за допомогою інтерактивних засобів навчання.» Вісник науки та освіти 1 (7) (2023).
5. Крицак О. «Оптимізація формування лексичних навичок у процесі викладання іноземної мови.» Scientific Collection «InterConf» 144 (2023): 58-61.
6. Кудіна Т. М. «Формування лексичної компетентності української мови в іноземних слухачів підготовчих відділень.» (2013).
7. Матюхіна В. Г. Лінгводидактичні умови збагачення словника дітей молодшого шкільного віку в процесі мовної освіти. Diss. 2023.
8. Ровінська Д. Ю. «Формування англомовної лексичної компетентності учнів 11-х класів у процесі роботи з публіцистичним матеріалом.» (2022).
9. Сіранчук Н. М. «Формування лексичної компетентності в учнів початкових класів на уроках української мови.» Рекомендовано до друку вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені АС Макаренка (протокол № 8 від 27 грудня 2018 року) (2018): 47.
10. Старух І. М. «ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ 8 КЛАСУ В УМОВАХ АСИНХРОННОГО

НАВЧАННЯ.» Друкується за рішенням науково-методичної ради факультету іноземної філології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова Протокол № 4 від 25 січня 2023 року.: 182.

11. Чорна І. Ю. Формування у майбутніх маркетологів англomовної лексичної компетентності в письмі засобом кейс-технології. Diss. 2017.
12. Afzal, Naeem. «A study on vocabulary-learning problems encountered by BA English majors at the university level of education.» Arab World English Journal (AWEJ) Volume 10 (2019).
13. Agirrezabal, M., Altuna, B., Gil-Vallejo, L., Goikoetxea, J., & Gonzalez-Dios, I. (2019). Creating vocabulary exercises through NLP. In DHN (pp. 18-32).
14. Amado Diaz, Jorge Luis, and Lady Patricia Gonzalez Uribe. Implementación de Estrategias Metodológicas en una Aplicación Móvil Para la Adquisición de Vocabulario en Ingles del Grado Sexto. Acevedo Samacá, Martha Cecilia, María Angélica Castiblanco Espinosa, and Sandra Yineth Quintero González. Adquisición de vocabulario básico en inglés a través de un ambiente virtual de aprendizaje con actividades multimediales desarrolladas en JClic en grado sexto. Diss. Universidad de Cartagena, 2021.
15. Lizardi, María Carolina, and Eva M. Zeuch. «EL ENFOQUE LÉXICO Y LA ADQUISICIÓN DE VOCABULARIO EN INGLÉS CON FINES ESPECÍFICOS–ENFERMERÍA.» Núcleo 32.33: 2015-2016.
16. Macrea, Claudia Ioana, Blanca Arias-Badia, and S. Torner Castells. «El inglés biosanitario en YouTube: recepción del uso de series y subtitulado en vídeos de aprendizaje.» Panace@: Revista de Medicina, Lenguaje y Traducción 23.56 (2022): 69-83.
17. Schmitt, Norbert. «Understanding vocabulary acquisition, instruction, and assessment: A research agenda.» Language Teaching 52.2 (2019): 261-274.
18. Uchihara, Takumi, Stuart Webb, and Akifumi Yanagisawa. «The effects of repetition on incidental vocabulary learning: A meta-analysis of correlational studies.» Language learning 69.3 (2019): 559-599.

ДОДАТКИ
ВПРАВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ 5 КЛАСУ

Назва вправи №1: «**Guess the Food**»

Ціль: Формування лексичної компетентності з теми «Food» в англійській мові, розвиток рецептивних та репродуктивних навичок.

Instructions:

1. Divide students into two teams.
2. Write the names of different types of food on separate cards (for example, pizza, banana, spaghetti, etc.). Collect enough cards for each team.
3. Take turns choosing one student from each team to act as describers.
4. Give each describer one card with the name of the food, without showing it to the other students.
5. The describers have to use verbal descriptions to tell their team what food they have to guess. They can describe the appearance, color, taste, ingredients, method of preparation, associations, etc., but cannot name the food directly.
6. The team that guesses the food first gets one point. The next command descriptor moves to the next card.
7. The game continues until all the cards are used or until a certain number of points is reached (for example, the first team to score 10 points wins).

The exercise "Guess the Food" contributes to the active use of vocabulary on the topic of "food", the development of auditory perception and speaking skills of students. It stimulates communicative activity and contributes to the deepening of knowledge about various food products.

Вправа «Guess the Food» сприяє активному використанню лексики з теми «Food», розвитку слухового сприйняття та мовленнєвих навичок учнів. Вона

стимулює комунікативну активність та сприяє поглибленню знань про різноманітні продукти харчування.

Назва вправи № 2: «**Family match-up**»:

Ціль: Формування лексичної компетентності з теми «Family» в англійській мові, розвиток рецептивних навичок.

Instructions:

1. Prepare cards with words related to family members (for example, mother, father, sister, brother, grandmother, etc.).
2. Cut the cards so that the individual words are on separate pieces of paper.
3. Shuffle all the word cards on the table.
4. Give students blank sheets of paper or a whiteboard to write their answers on.
5. Start the game and give the students instructions: they need to find word pairs, that is, find words that mean one family member (e.g. mother) and its corresponding term in the opposite gender (e.g. father).
6. Students should write the matching pairs on their sheets or boards.
7. When all students have finished, check the answers with the class. Go through each pair of words and check that all students have found the correct pairs.
8. Count who has the most correct pairs of words and declare the winner of the game.

Вправа «Family Match-Up» сприяє розвитку лексичної компетентності та розумінню слів, пов'язаних з темою «Family». Учні отримують можливість практикувати свої рецептивні навички, впізнавати слова та шукати відповідні пари. Ця вправа також сприяє співпраці та взаємодії між учнями, оскільки вони можуть обговорювати свої відповіді та порівнювати їх з іншими учасниками.